

VOT PARTICULAR QUE PRESENTEN LA CONSELLERA CARME FIGUERAS I EL CONSELLER DANIEL SIRERA A L'ACORD 64/2020, DE 8 DE JULIOL, DEL PLE DEL CONSELL DE L'AUDIOVISUAL DE CATALUNYA, SOBRE L'ANÀLISI DEL TRACTAMENT D'UNA INFORMACIÓ SOBRE LA INCIDÈNCIA DE LA CODIV-19 A LA COMUNITAT DE MADRID, EMESA PER TV3 I EL CANAL 3/24 EL 29 D'ABRIL DE 2020

El vot particular en contra es fonamenta en el fet que considerem que TV3 i el 3/24, amb la retolació de la sobreimpressió “La crisi de la COVID des del lloc d’origen” al llarg de tota la crònica informativa del 29 d’abril de 2020, en què s’expliquen diferents aspectes relacionats amb la pandèmia a la comunitat de Madrid, amb una durada 14 minuts, dona lloc a confusió i a interpretar que es considera que l’origen de la COVID-19 ha estat a Madrid.

L’origen conegut dels primers brots epidèmics en humans del coronavirus SARS-CoV-2 és la ciutat de Wuhan, a la Xina.

Si bé aquesta crònica analitzada forma part d’una sèrie de 5 cròniques emeses simultàniament per TV3 i el 3/24 amb la situació dels efectes de la COVID-19 a diferents indrets d’Espanya, la sobreimpressió “des del lloc d’origen” només es retola en el cas de Madrid.

Quadre 1. TV3 i 3/24. Peces informatives entre el 27 d’abril i l’1 de maig

Data	Hora inici	Titular inicial de la peça informativa
27/04/20	10:30:32	Entrem a la setena setmana d’estat d’alerta. Repassem la situació al País Valencià amb la nostra delegada.
28/04/20	10:30:27	El coronavirus a les Illes Balears. En parlem amb la delegada de TV3 a Palma.
29/04/20	10:32:41	La crisi de la COVID des del lloc d’origen. Parlem de com s’ha viscut l’epidèmia a la capital espanyola
30/04/20	10:04:17	La pandèmia de la COVID a Euskadi. En parlem amb la nostra delegada Montserrat Vila.
01/05/20	10:40:00	La COVID-19 a Andalusia, la comunitat més poblada. La incidència és molt inferior que a Madrid i Catalunya.

Cal tenir en compte, a més, que aquesta peça informativa s'emmarca en una roda informativa durant diferents dies, en un context d'alarma general per la pandèmia i en un debat de tipus polític en què la confrontació per part de certs grups polítics o de certs *opinadors* acusen Madrid de ser culpable de la situació generada. També el Govern de la Generalitat presenta, de manera reiterada, temes de confrontació vers el Govern espanyol. Les expressions utilitzades per agitadors diversos respecte de Madrid, amb acusacions diverses, com ara les insinuacions que "els catalans som víctimes de la mala gestió de Madrid", "la culpa és de Madrid", "Madrid ens mata" o similars, com d'altres *fake* o acusacions que van anar sorgint, van ser presents a les xarxes socials en temps de confinament. En aquest context, la televisió pública de Catalunya hauria d'haver estat molt més curosa i filar molt més prim per tal de no entrar, o donar peu a confusió, en un debat que anava en contra de la veracitat i el rigor.

Si la sobreimpressió "La crisi de la COVID des del lloc d'origen" va estar un error per part dels serveis informatius sense cap mala intenció, que podria haver estat, caldria que de la manera més ràpida possible s'hagués corregit, si més no en successius rodets de la peça informativa. Tanmateix, com a mínim, caldria haver-ho reconegut quan va sorgir la polèmica sobre aquesta sobreimpressió que donava peu a la interpretació que la COVID s'havia originat a Madrid.

Contràriament, a les preguntes parlamentàries 325-00095/12, 325-00096/12 i 325-00097/12 sobre aquesta mateixa qüestió, la presidenta en funcions de la CCMA, senyora Núria Llorach, el 2 de juny de 2020, respon el següent:

"En el cas que planteja la Il·lustre Sra. Diputada, els professionals de la CCMA van considerar el substantiu **origen** com a sinònim de **centre o epicentre**. I aquesta ha estat una analogia que altres mitjans de comunicació han fet servir, i ho han entès i aplicat des d'aquesta perspectiva. Així mateix, representants també de l'Estat han fet referència a la capital espanyola com la plataforma des d'on es pot afectar tot el territori espanyol, en respostes a retrets de forces polítiques de l'oposició o, fins i tot, la presidència del govern autonòmic de Madrid per explicar la necessitat de mantenir la comunitat autònoma en la fase 0.

Aquestes són les circumstàncies que han concorregut i l'explicació del perquè es considera adequada al *Llibre d'estil* de la CCMA la sobreimpressió a què es fa referència."

És a dir, que no tan sols la presidenta en funcions de la CCMA no reconeix que podria haver estat un error o que es podria prestar a confusió, sinó que es reitera en l'afirmació que consideren Madrid com a lloc d'origen, com a sinònim de centre o epicentre.

Si bé és cert que la comunitat de Madrid ha estat la més afectada per l'epidèmia, seguida de Catalunya, cal recordar que el primer cas de la malaltia del coronavirus a Espanya es va detectar el 31 de gener a la Gomera (un turista alemany), el segon cas, el 10 de febrer, a Palma de Mallorca. Els dies 24 i 25 de febrer es van reportar diversos casos positius repartits per Espanya, provinents d'Itàlia, a Tenerife, Barcelona, Villareal i Madrid. El primer mort es va produir a València. Des del 26 de febrer fins al 29 de febrer, els casos van augmentar fins a un centenar, la major part importats de l'epidèmia italiana. Atesa la ràpida propagació de l'epidèmia, el 9 de març es comptabilitzaven a tot el país 999 casos positius i 16 morts, repartits per les 17 comunitats autònomes. Algunes, com Madrid –i també Catalunya–, més afectades que la resta.

Així, doncs, la consellera i el conseller sotasignats considerem que la sobreimpressió “La crisi de la COVID des del lloc d’origen” apareguda al llarg de tota la peça informativa de 14 minuts del rodet de notícies de TV3 i del 3/24 en simultani, el 29 d’abril de 2020, no s’adequa al *Llibre d’estil* i ni al *Manual d’ús* de la CCMA, atès que considerem que se’n van infringir els epígrafs següents:

Apartat 1.1.3.1.2 del *Llibre d’estil*. Veracitat i rigor: [...] difonem informació contrastada i fidel a la realitat, explicada de manera clara, exacta i precisa [...] no especulem, no fem conjectures, no difonem rumors [...] reconeixem els errors importants i els corregim amb la màxima diligència i donant a la rectificació una rellevància equivalent.

Apartat 2.1.1.4.2 del *Manual d’ús*. Rigor informatiu: Busquem la credibilitat davant l’audiència a través del rigor informatiu. Les dades que oferim han de ser certes i comprovables, obtingudes a través de les fonts adequades i amb el suport del material documental necessari. [...]

És per aquests motius que el Ple del Consell de l’Audiovisual de Catalunya, en l’acord objecte d’aquest vot particular, hauria d’haver advertit la CCMA de la seva obligació de seguir escrupolosament els preceptes del *Llibre d’estil* i encara amb més cura en contextos d’alarma social com la que es va produir en les setmanes més crítiques de la pandèmia per la COVID-19.

Barcelona, 8 de juliol de 2020